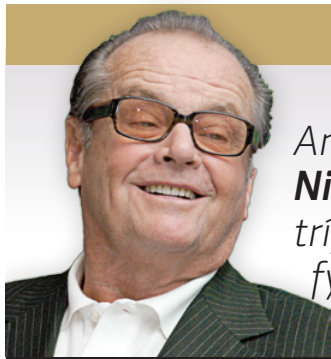
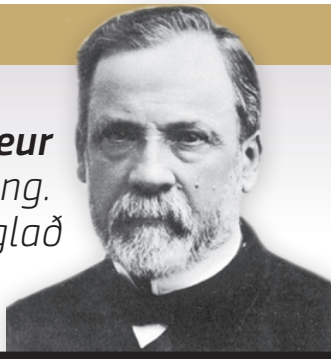

NØVN

Amerikanski sjónleikarin **Jack Nicholson**, sum hevur vunnið trýggjar Oscar heiðurslønir, fyllir sunnudagin 75 ár.

Í dag eru liðin 150 ár, síðani **Louis Pasteur** gjørdi fyrstu royndina av pasteurisering. Ein krukka, sum hevði verið forseglad síðani 3. mars, varð latin upp.

Sjáldan eru sonn orð fögur

Nökur minningarorð um Steinbjørn B. Jacobsen

Ein seinnapart á heysti, hugsi tað var í oktober 1977, gráan og samdrignan eins og hesin aprilmorgunin nærum fimm og tretivu ár seinni, kom eg í ørindum fyri 14. september út á Føroya fólkaháskúla at hitta táverandi rektara, rithövuðin Steinbjørn B. Jacobsen.

Í fólkaeygum var hann langt síðani knæsettur sum ein politiskur ribbaldur, hóast hann ongantið hevði verið uppi í partapolitikki. Hampa-lesarar og rímkærir føroyingar úr øllum málsligum heraðshornum litu á hann sum eina bókmentálga kjótkvörn, ið gloypti alt sum heilt var og virðiligt í føroyskari yrkingarhevd, mól tað sundur og sputtaði tað út aftur í einari prent-ótespulögu fyri og aðrari eftir av hálvtyískum klumpum og småfranskari sós.

Og so rópti hann hetta upp á skaldskap.

Óreinsettur.

Men sum sagt eg kom út á Háskúlan í ørindum fyri 14. september, nývorðin blaðmaður, og skuldi gera viðtal við Steinbjørn um nýfðroyskan skaldskap. Íleiðingin var helst tann at Steinbjørn um hetta mundið, saman við Gunnari Hoydal, var ritstjóri á Varðanum. Teir báðir hövdu, tað man ikki vera ovsagt, fingið hetta gamla tíðarritið til æru og gjørt tað sjónligt aftur í tí

kódnarmjörka sum orðaskifti um føroyska mentan var og tíverri tíðum er enn.

Teir vóru uppi í tretivunum báðir tá, Steinbjørn og Gunnar, tilkomnir menn, borgarar, men sjálvur var eg blaðungur, nítjan ára gamal og ivaleysur um alt. Helt meg vita tað sum vert var at vita um rektaran á Háskúlanum. Hevði ikki bert lisið yrkingar hansara, fleiri av sjónleikunum (eitt nú Ivaliva), stuttsögurnar og ikki at forgloyma greinarnar og lesarabrøvini. Hartil hevð eg graml um mannin hiðani og haðani og tað skuldi alt vera rættiliga vist. Eitt nú var hann var tjóðveldismaður frá hvirli niður í húðaskógv (tað segði pápi mín). Eitt erpið mentavætti (segði mammubeiggin sum valdi fólka-flokkinn). Ein smáborgarligur, smástirvnaður ulpusosialistur, sum ikki megnaði at ríva seg upp úr eplaveltunum suðuri í Sandvík (sögdu maoistarnir í Skrivarastovu). Fast skorðaður í afturlítandi hugmyndir um tjóðskap frá tíðini um og eftir 1946 (sögdu Framamenn). Sjálvur helt eg hann vera í so burturheftan í eina skaldsliga uppgerð við ættarlið í føroyskum bókmentum sum eg í ungðóð míni og fleiri við mær í besta lagi hildu vera óviðkomandi.

Men maðurin sum tók ímóti mær á skrivstovuni úti á Háskúlanum var annar

enn eg soleiðis hevði gingið og bilt mær inn. Har kendist einki bragd av mentaðum stórlæti ella tilgerð. Tvørtur-ímóti. Maðurin var bragdligur, opinlyntur, skálkaligur og álvarsamur hvørt um annað, forvitin, bersögin og fyndugur. Hann var hvørki smáborgaraligur ella smástirvin. Langt burtur-ífrá. Avgjörður í áskoðanum sínum, gaman í, men rúmligur við, fullur av eygleiðingum og dugdi at koma á óvart við teimum, vitandi og viðlisiin.

Gav sær eisini stundir at lurta eftir mær. Lýddi við sínum einstaka slagi av ótolnum tolni eftir tí sum eg hevði at siga, øllum hesum sum eg helt vera mínar sjálvfingnu og fríbornu hugsanir, men fyri tað mesta vóru reksur upp úr marx-leninistiskum bóklingum. Hann var ikki óátøkur sorinskrivararum í skaldsöguni Barba og harra Pál, honum dæmdi at resonnera. At ivast í sær sjálvum og øðrum.

Og víst var hann sjálv-

stýrissinni inn í mergin. Men nei, hann hevði ongantið verið limur í Tjóðveldisflokkinum. Tíansheldur var hann yvir-givin til romantiska aftur-skoðan. Fortíðin, sum hann hevði livað og ættarlið undan honum roynt hana, var upp-runin til, men ikki samtiðin sjálv. Tað farna gjørdi eina neyðuga vitan, eitt grund-arlag til stóðutakan nú og frameftir, ikki eina afturlits-halgaða fyrmynd. Hvørki samfelagsliga ella í bókment-unum.

Men var hann ikki vinstra-sinnaður, meðni? Nei. Yvir-hövuð var hallið tann borgar-liga vegin. Men í hesum sum øðrum galt tað sum kinverskir spekingar longu vóru komnir til tvey túsund ár áðrenn Mao varð skaptur oman á jörðina, hetta, at sonn orð sjáldan eru fögur og uttan misljóðið er samljómur tógn. Svört tógn.

Samanumtikið var henda samrøðan ein gráan seinnapart í oktober 1977 ørkymlandi fyri meg, unga blaðmannin á 14. september. Kanska tann mest ørkym-landi samrøðan eg nakrantíð havi havt við ein starvs-felaga. Áðrenn eg kom út á Háskúlan, hevði eg fast undir fótum, vissu um meg sjálvan og mítt. Aftaná var jörðin gløðandi og alt á reki. Men samstundis kendi eg meg upplyftan onkursvegna. Í allari óvissuni. Sansaði,

um enn kámliga, eitthvørt sum í longdini fataði við og hevur verið mær meira vert enn öll svikalig sjálvvissa. Hetta kann dragast saman í orðunum hjá Jevtusenko, sovjetiska skaldinum, sum Steinbjørn henda seinna-partin og javnan síðani tók fram í samrøðum um bók-mentir: Listin er eingin bøn um náði.

Viðtalið, fyrrnevnda, varð vituligvis skrivað, tað kom eisini á prent í Fjúrtaða og fekk onkrar hissini glósur í Dimmalætting og Dagblað-num. Hvat tá. Tað sum kortini liggur eftir sum ein eldslóð í huganum er samrøðan við Steinbjørn og ikki einans henda samrøðan sær, men tann áhaldandi samrøðan gjøgnum árin, tað mótspælið og óofta eirindaleysa, men altíð góðviljaða mótspælið, sum eg sjálvur fekk og onnur við mær, ta tíðina hann var ritstjóri á Varðanum og seinni við. Hann lærði okkum tað skapandi ósemjuna. Tann ivan og ikki síðst sjálvsivan, ið er listini so lívsneyðugur.

Nú er Steinbjørn farin. Tað kenst tómligt. Saknur er í honum, tað skal Guð vita, men tað er og fer altíð at verða við takksemi at eg hugsi um hann fyrst og fremst.

Carl Johan Jensen

Andlát

Ivan Johannesen, úr Miðvági andaðist í heiminum mikukvøldið, 77 ára gamal.

Andrass Pállsonur Skarðenni andaðist mikudagin 18 apríl á Klaksvíkar sjúkrahúsi 77 ára gamal

Hans Jacob Berg, Sandvík, andaðist sunnudagin 15. apríl á Tvøroyrar Sjúkrahúsi 84 ára gamal. Farið verður úr kapellinum í Sandvíkar kirkju

hósdagin kl. 18. Jarðarferðin verður úr Sandvíkar kirkju fríggjadagin kl. 13. Tey ið ynskja at minnast Hans Jacob við blómum ella kransi, kunnu eisini velja at lata Sandvíkar kirkju eina peningagávu, konta í Eik banka

Símin Poulsen úr Oyndarfirði, ættaður úr Klaksvík andaðist sunnudagin á Ríkissjúkrahúsinum, 68 ára gamal. Kistan kemur heim og í

kirkjuna í Oyndarfirði klokkan 15.00 mikudagin. Jarðarferðin verður úr Oyndarfjarð-ar kirkju leygardagin klokkan 13. Tey, ið vilja lata blómur og krans kunnu lata eina gávu á konto í Bank Nordik.

Hildibjörg Gregersen, fødd Hovgaard, ættað úr Vági, búsitandi í Glostrup, andaðist 13. apríl, 81 ára gomul

Johannis Pauli Olsen, vanliga nevndur Palli, andaðist á Landsjúkrahúsinum fríggjadagin 13. apríl, 68 ára gamal.

Steinbjørn B. Jacobsen, ættaður úr Sandvík, andaðist á Landssjúkrahúsinum hós-dagin 12. apríl, 74 ára gamal.

Johannis Pauli Olsen, vanliga nevndur Palli, andaðist á Landsjúkrahúsinum fríggjadagin 13. apríl, 68 ára gamal.

Gunnvør Bærentsen, Tórs-havn andaðist á Landsjúkrahúsinum mikudagin, 79 ára gomul.

Johannis Pauli Olsen, vanliga nevndur Palli, andaðist á Landsjúkrahúsinum fríggjadagin 13. apríl, 68 ára gamal.

Sunnva Lindekilde Hansen, fødd Matras, ættað úr Áninum, andaðist hósdagin 12. apríl í Helsingør, 74 ára gomul.